

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งได้บัญญัติให้การจัดทำการกำหนดเป้าหมายระยะยาวที่จะบรรลุเป้าหมายและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565 เป็นการจัดทำตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่หลักในการรับผิดชอบให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทุกปี เพื่อเป็นการวิเคราะห์และประมวลผลการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในคราวการประชุมครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 10 กันยายน 2563 ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านการดำเนินการเพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลัก โดยใช้ข้อมูลแผนงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่รายงานเข้าระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronics Monitoring and Evaluation System for National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ประกอบการพิจารณาการประเมินผลร่วมกับข้อมูลสถิติและสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 4 ซึ่งเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ) รวมทั้งประเด็นท้าทายของการดำเนินงานในห้วง 5 ปีแรกของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในห้วง 5 ปีต่อไป ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)



บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร

004

วิธีการอ่าน
รายงาน

014

ส่วนที่ 1
บทนำ

026

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติและ
แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ

046

NS 01

ความมั่นคง

108

NS 02

การต่างประเทศ

160

NS 03

การเกษตร

198

NS 04

อุตสาหกรรม
และบริการ
แห่งอนาคต

250

NS 05

การท่องเที่ยว

306

NS 06

พื้นที่
และเมืองน่าอยู่
อัจฉริยะ

376

NS 07

โครงสร้างพื้นฐาน
ระบบโลจิสติกส์
และดิจิทัล

400

NS 08

ผู้ประกอบการ
และวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมยุคใหม่

452

NS 09

เขตเศรษฐกิจ
พิเศษ

494

NS 10

การปรับเปลี่ยน
ค่านิยม
และวัฒนธรรม

550

NS 11

การพัฒนา
ศักยภาพคน
ตลอดช่วงชีวิต

568

NS 12
การพัฒนา
การเรียนรู้
602

NS 13
การเสริมสร้างให้
คนไทย
มีสุขภาวะที่ดี
620

NS 14
ศักยภาพ
การกีฬา
646

NS 15
พลัง
ทางสังคม
666

NS 16
เศรษฐกิจ
ฐานราก
684

NS 17
ความเสมอภาค
และหลักประกัน
ทางสังคม
704

NS 18
การเติบโต
อย่างยั่งยืน
718

NS 19
การบริหาร
จัดการน้ำ
ทั้งระบบ
758

NS 20
การบริการประชาชน
และประสิทธิภาพ
ภาครัฐ
800

NS 21
การต่อต้าน
การทุจริต
และประพฤติมิชอบ
844

NS 22
กฎหมายและ
กระบวนการ
ยุติธรรม
866

NS 23
การวิจัย
และพัฒนานวัตกรรม
890

แผนแม่บทเฉพาะกิจ
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
อันเป็นผลมาจากสถานการณ์
โควิด-19 พ.ศ.2564-2565
940

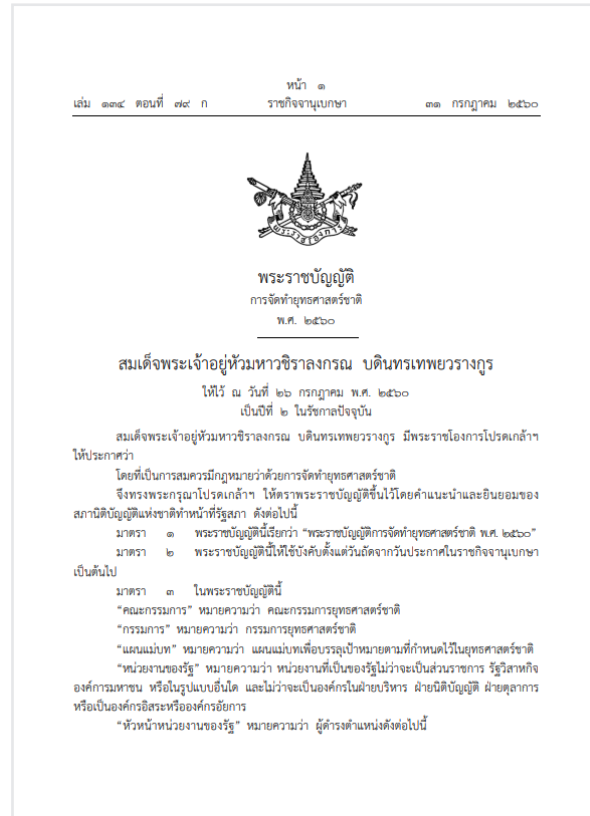
ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย
และการดำเนินการ
ในระยะต่อไป
956

ภาคผนวก
966

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร



รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2565 เป็นรายงานประจำปีฉบับที่ 4 ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งประเด็นท้าทายของการดำเนินงานในห้วง 5 ปีแรกของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในห้วง 5 ปีต่อไปของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป



ในการจัดทำรายงานฯ สำนักงานฯ ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) โดยเป็นการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจนถึงปีงบประมาณ 2565 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มีการนำเข้าในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) ประกอบด้วย **โครงการ/การดำเนินงาน** ณ เดือนตุลาคม 2565 จำนวน 177,796 โครงการ โดยเป็นโครงการ/การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 36,948 โครงการ/การดำเนินงาน รวมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ) โดยตัวชี้วัดที่ใช้ “ชี้” และ “วัด” สถานการณ์การดำเนินงานตามเป้าหมายนั้น มีการประยุกต์ใช้จากทั้งระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากล เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวหลายชุดข้อมูลยังไม่ได้มีการเผยแพร่อย่างเป็นทางการ รวมทั้งข้อมูลบางชุดยกเลิกการจัดทำ ขณะที่ข้อมูลบางชุดไม่ได้จัดทำทุกปี สำนักงานฯ จึงได้ใช้ข้อมูลสถานการณ์เทียบเคียงที่สามารถสะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายตามที่เหมาะสม โดยยังคงดำเนินการบนหลักการ XYZ ในการสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย ปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย รวมทั้งข้อเสนอในการดำเนินการในระยะต่อไป

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ในภาพรวม 6 มิติ พ.ศ. 2565 พบว่า **ความอยู่ดีมีสุขของประเทศไทย** และ **ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย** มีพัฒนาการที่ **ลดลง** ทั้งในระดับนานาชาติ ประเทศ และระดับภายในประเทศ โดยมีสาเหตุสำคัญจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้ประชาชนไทยมีความสุขลดลงซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความอยู่ดีมีสุขของนานาชาติประเทศที่ลดลงทั่วโลก **ขีดความสามารถในการแข่งขัน และการกระจายรายได้** ของประเทศไทยมีการพัฒนาที่ **ลดลง** จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้การพัฒนาและยกระดับประเทศด้านความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจมีความท้าทายเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมยังอยู่ในระดับที่ดี ในมิติของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมมีทิศทางที่ **ดีขึ้น** ถึงแม้ว่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวม **ลดลง** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน เท่ากับ 0.6411 ใน พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการปรับตัวลดลงจาก 0.6466 ใน พ.ศ. 2563 **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมไทย** ในภาพรวมมีการพัฒนา **ค่อนข้างคงที่** โดยความก้าวหน้าทางสังคมที่มีการขยายตัวมาอย่างต่อเนื่องก่อนจะหดตัวลงเล็กน้อยในปีสุดท้ายของห่วง 5 ปี จากสถานการณ์ด้านสิทธิส่วนบุคคลและการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการเข้าถึงการศึกษาขั้นสูงที่ถดถอย ขณะที่สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่ตลอดมา **ความหลากหลายทางชีวภาพและ**



คุณภาพสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมของประเทศไทย **ลดลง** โดยสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย พ.ศ. 2565 อยู่ในอันดับที่ 108 ขยับลงมาจาก อันดับที่ 78 จากทั้งหมด 180 จาก พ.ศ. 2563 ขณะที่ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยในภาพรวมมีการปรับตัว **ดีขึ้นเล็กน้อย** และประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐในภาพรวมของมีการพัฒนา **ที่ดีขึ้น** เนื่องจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินการดำเนินธุรกิจ การปรับปรุงระบบราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน การมีเสถียรภาพและวินัยการคลังของประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ **ค่อนข้างคงที่** โดยเป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อาทิ การขาดดุลงบประมาณของภาครัฐและหนี้สาธารณะเพิ่มสูงขึ้นจากการดำเนินมาตรการเยียวยาประชาชนและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม และเสรีภาพทางเศรษฐกิจที่ **ลดลง** จากการดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

การประเมินผลการพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน



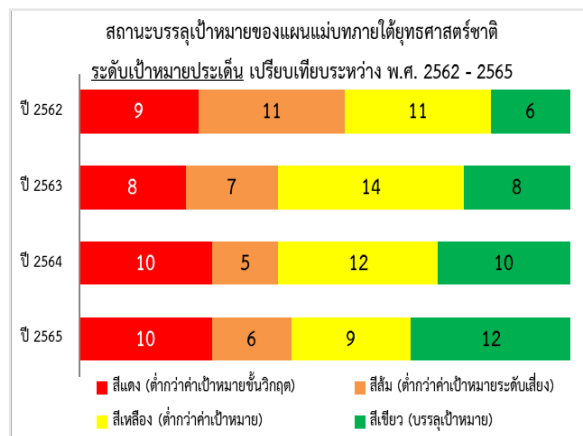
ภาพรวมการพัฒนาในห้วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) ของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเทศไทยมีการพัฒนาด้านความมั่นคงค่อนข้างคงที่ จากปัญหาอันเกิดจากความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหลากหลาย มีความซับซ้อน โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ และนาโนเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดพื้นที่ปฏิบัติการทางทหารใหม่ ซึ่งอาจกลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของรูปแบบสงครามในอนาคต และการแสวงหาประโยชน์จากห้วงอวกาศของประเทศมหาอำนาจ ซึ่งส่งผลให้ความอยู่ดี มีสุขของประชากรไทยลดลง รวมถึงมีความขัดแย้งในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ขณะที่เมื่อพิจารณาจากค่าใช้จ่ายทางทหาร ซึ่งเป็นปัจจัยภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกมีสถานการณ์ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลงเล็กน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากปัจจัยด้านการค้าระหว่างประเทศ และด้านการคลังภาครัฐ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย ประกอบกับประเทศไทยมีพื้นฐานโครงสร้างทาง

เศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยวเป็นหลัก จึงทำให้ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มที่ฟื้นตัวทางเศรษฐกิจช้า โดย พ.ศ. 2565 ภาพรวมการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันลดลงเล็กน้อย จาก พ.ศ. 2564 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์พบว่า คนไทยมีคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นลดลง โดยใน พ.ศ. 2564 ความก้าวหน้าของคนในภาพรวมมีการปรับตัวลดลง สะท้อนได้จากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาสังคมและครอบครัวไทยมีการปรับตัวลดลง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม พบว่า การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมที่ลดลง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การจ้างงาน และวิถีชีวิตของคนไทยเป็นจำนวนมาก ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพิ่มมากขึ้น ขณะที่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างพ.ศ. 2565 และ 2564 ผลการดำเนินการใน**ภาพรวมดีขึ้น** และ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึง การให้บริการของภาครัฐ ในภาพรวมมีการพัฒนาที่**ดีขึ้น** เมื่อพิจารณาเฉพาะสถานการณ์ในช่วง พ.ศ.2564–2565พบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ**ค่อนข้างคงที่**

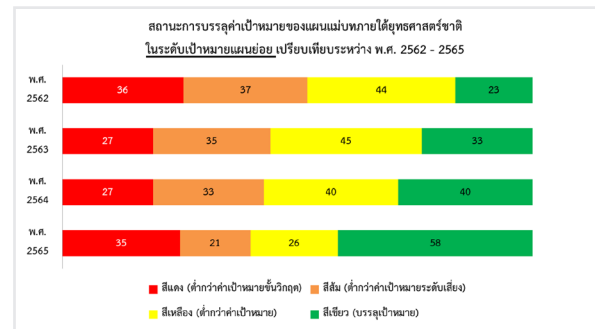
การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

สถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บท ระดับประเด็น ส่วนมากมีสถานะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในพ.ศ. 2565 แล้ว **(สีเขียว)** จำนวน 12 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 32.43 ของเป้าหมายระดับประเด็น ซึ่งเป็นเป้าหมายระดับ ประเด็นเดิมจาก พ.ศ. 2564 จำนวน 8 เป้าหมาย และ เป้าหมายระดับประเด็นใหม่ใน พ.ศ. 2565 จำนวน 4 เป้าหมาย โดยสถานะการบรรลุเป้าหมายประเด็น (Y2) ทั้ง 37 เป้าหมาย มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 ที่มีการปรับเปลี่ยน ค่าสีจากสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย **(สีเหลือง)** เป็นเป้าหมายที่บรรลุเป้าหมาย **(สีเขียว)** จำนวน 2 เป้าหมาย จากสถานะการบรรลุ เป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง **(สีส้ม)** เป็น เป้าหมายที่บรรลุเป้าหมาย **(สีเขียว)** จำนวน 1 เป้าหมาย และจากสถานะการบรรลุเป้าหมาย ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต **(แดง)** เป็น เป้าหมายที่บรรลุเป้าหมาย **(สีเขียว)** จำนวน 1 เป้าหมาย และบางเป้าหมายระดับประเด็นมีการพัฒนาที่ลดลง โดยปรับเปลี่ยนจากสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย **(สีเหลือง)** และจากสถานะ การบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง **(สีส้ม)** มาเป็น สถานะการบรรลุเป้าหมาย ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต **(แดง)** รวมถึง มีการปรับเปลี่ยนจากเป้าหมายที่บรรลุเป้าหมาย



(สีเขียว) มาเป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย **(สีเหลือง)** และจากสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง **(สีส้ม)** นอกจากนี้ สถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2565 **(สีเหลือง)** คิดเป็น 9 เป้าหมายหรือร้อยละ 24.32 ของเป้าหมายระดับประเด็น ในขณะที่สถานะการบรรลุเป้าหมายระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง **(สีส้ม)** มีจำนวน 6 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 16.22 ของเป้าหมายระดับประเด็น อย่างไรก็ตาม สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต **(แดง)** ของเป้าหมายระดับประเด็นใน พ.ศ. 2565 มีจำนวน 10 เป้าหมายประเด็น หรือคิดเป็นร้อยละ 27.03 ของเป้าหมายระดับประเด็น

สำหรับการดำเนินการในระดับเป้าหมาย ระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) รวม 140 เป้าหมาย พบว่าในพ.ศ.2565มีเป้าหมายที่บรรลุตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 58 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 41.43 ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด เพิ่มขึ้นจำนวน 18 เป้าหมาย จาก พ.ศ. 2564 ที่มีจำนวน 40 เป้าหมาย ขณะที่เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย จำนวน 82 เป้าหมายยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นสีเหลือง จำนวน 26 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 18.58 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และสีส้ม จำนวน 21 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 15 ของเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยและยังคงเป็นเป้าหมายที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายในระดับวิกฤตที่มีสีแดง รวม 35 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 25 ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด ซึ่งมากกว่าพ.ศ. 2564 จำนวน 8 เป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยจึงทำให้ค่าสี



สถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมา มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระหว่าง พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า เป้าหมายที่บรรลุตามที่กำหนดไว้ในปี 2565 แล้ว (สีเขียว) จาก 58 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย มีจำนวน 25 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย จาก 11 แผนแม่บทฯ ที่มีสถานะการดำเนินงานพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น และยังมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยจำนวน 11 เป้าหมายย่อยที่มีการปรับค่าสถานะจากเดิมเป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต (สีแดง)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ในหัวขั้ว 5 ปีแรกในภาพรวมมีการพัฒนาดีขึ้น สะท้อนได้จากผลสัมฤทธิ์การบรรลุเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมทั้ง 6 มิติ การพัฒนาตาม ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน และสถานะการบรรลุ เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็น ยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข จำแนกตามขั้นตอน ของหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) โดย P-Plan หน่วยงานเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ยังมีความเข้าใจ ว่าแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนของ หน่วยงานหน่วยงานหนึ่งส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ ยังขาดความบูรณาการ ความเข้าใจของการดำเนิน งานที่ควรต้องมุ่งเน้นการบรรลุผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ ของ “เป้าหมาย” ส่งผลให้หลายหน่วยงานยังดำเนิน งานเพื่อตอบ “ตัวชี้วัด” D-Do บางหน่วยงานยังไม่ได้ นำเข้าแผนปฏิบัติการ ซึ่งอาจเป็นผลจากที่ หน่วยงานไม่ได้มีการจัดทำแผน หรือจัดทำแล้วไม่ ได้นำเข้าระบบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการด้าน... หลายแผนขาดการกำหนดองค์ประกอบของแผน อาทิ เป้าหมาย มาตรการ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด โครงการรองรับที่ มีรายละเอียดที่ชัดเจน ตามหลักการของการเป็นแผน ระดับที่ 3 ที่ต้องเป็นแผนเชิงปฏิบัติ C-Check ยังมี ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานส่วนหนึ่งที่ไม่มีการนำ เข้าในระบบ eMENSCR ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ใน



การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีครอบคลุมและครบถ้วน ทุกการดำเนินงานของรัฐ อีกทั้งในส่วนของการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยผ่านกลไก การติดตามประเมินผลภาครัฐ ยังมีการกำหนด ประเด็นการตรวจติดตามที่ยังไม่ครอบคลุมประเด็น ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบรรลุเป้าหมายตาม ยุทธศาสตร์ชาติ A-Act ข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติที่ไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ การจัดทำแผน (PLAN) ยังขาดข้อมูลประกอบการ วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคต และข้อมูล ประกอบการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เหมาะสม รวมทั้ง ข้อเสนอโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการอ้างอิงข้อมูล เชิงประจักษ์ เช่น ข้อมูลสถิติ งานวิจัย จึงไม่สามารถ สะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องจัด ทำโครงการได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ การติดตาม สถานการณ์การพัฒนาประเทศ ยังมีข้อจำกัดด้าน ข้อมูลที่ใช้ประกอบการประเมินผลการพัฒนาตาม

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการในระยะต่อไป

- หน่วยงานของรัฐต้องทำความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 ต่าง ๆ โดยเฉพาะแผนแม่บทฯ ที่กำหนดให้ทุกการดำเนินงานของทุกหน่วยงานของรัฐจะต้องสอดคล้องกับอย่างน้อย 1 แผนแม่บทฯ ซึ่งทุกหน่วยงานของรัฐต้องปรับกระบวนการทัศน์และมอง “เป้าหมาย” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการทำงานร่วมกัน สำหรับวางแผนจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานที่ “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศอย่างบูรณาการ โดยตัวชี้วัดมีหน้าที่ในการ “ชี้และวัด” ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศเท่านั้น
- หน่วยงานของรัฐศึกษาทำความเข้าใจในหลักการของการจัดทำแผนระดับที่ 3 ซึ่งต้องมีลักษณะเป็นแผนในเชิงปฏิบัติที่ถ้อยระดับแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 โดยเนื้อหาของแผนต้องระบุความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนแม่บทฯ ให้ชัดเจน และต้องกำหนดเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา โครงการ/การดำเนินงาน ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการส่งผลการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 1 อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ทุกหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ เป็นแผนระดับที่ 3 หลักตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564
- การจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... หน่วยงานของรัฐต้องยึดหลักการของแผนปฏิบัติการด้าน... ที่ต้องเป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น ไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในระดับกระทรวงมากกว่า 1 กระทรวงขึ้นไป โดยต้องจัดทำเท่าที่จำเป็น หรือต้องมีกฎหมายกำหนดให้จัดทำขึ้นเท่านั้น หรือหากไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำ หน่วยงานจะต้องมีเหตุผลจำเป็นในการจัดทำ ดังนั้น สศช. ต้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งวิเคราะห์หาช่องว่างประเด็นที่จำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการด้าน.... รองรับ เพื่อมีการจัดทำแผนเท่าที่จำเป็น โดยพิจารณาจาก (1) สถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทฯ ที่อยู่ในสถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายในขั้นวิกฤต (สีแดง) แต่ไม่มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมในประเด็นย่อย (2) ความซ้ำซ้อนของแผนปฏิบัติการด้าน.... ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (3) เรื่องประเด็นร้อนแรงในปัจจุบัน และ/หรือ (4) ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยงานของรัฐจึงต้องให้ความสำคัญในการทบทวนความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และความเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ โดยพิจารณาจากภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายของแผนแม่บท ไม่ใช่การเลือกความสอดคล้องเฉพาะในเป้าหมายที่หน่วยงานส่งข้อเสนอโครงการฯ ในแต่ละปีงบประมาณ นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะในส่วนของการจัดทำจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และการมีตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทุกหน่วยงานของรัฐต้องนำเข้าสู่ข้อมูลทุกโครงการ/การดำเนินงาน ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณในระบบ eMENSCR พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับกลไกและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

- กลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐ ทั้งผู้ตรวจราชการ และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล ภาครัฐ (ค.ต.ป.) ต้องใช้ข้อมูลจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (รายงานประจำปี) เป็นข้อมูลหลักประกอบการกำหนดประเด็นและแนวทางการตรวจติดตามประเมินผลภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ โดยต้องให้ความสำคัญกับการเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินการที่ครอบคลุมเป้าหมาย แผนแม่บทย่อยที่มีค่าสถานะอยู่ในระดับวิกฤติ (สีแดง) หรือระดับเสี่ยง (สีส้ม) รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะปรับตัวแยลงจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ กลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐใช้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือกลางในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ที่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม
- หน่วยงานของรัฐ กลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐ และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ควรมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ที่สศช. ได้เผยแพร่ในรูปแบบไฟล์ JSON (JavaScript Object Notation) เป็นรายไตรมาส เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผ่านมาของทุกหน่วยงานของรัฐ นำไปสู่การเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้อย่างตรงจุด และมีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการจัดทำและพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความน่าเชื่อถือ และความแม่นยำ โดยต้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมใช้งานและมีการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานของรัฐสามารถนำเข้าสู่ชุดข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย หรือข้อมูลอื่น ๆ ในฐานข้อมูลเปิดภาครัฐ Open-D ซึ่งสำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางรองรับข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยสามารถเข้าถึงได้ผ่านทาง <https://opendata.nesdc.go.th/> เพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลสำหรับการจัดทำหรือปรับปรุงแผน การจัดทำข้อเสนอโครงการ การติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และการประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตลอดจนให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลเปิดของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญต่อการสร้าง “ครู ก” ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ให้แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานของตนเองต่อไปได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 ต่าง ๆ



วิธีการอ่าน รายงาน





วิธีการอ่านรายงาน

ส่วนที่ 1 การสรุปผลในภาพรวมของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ชื่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
แผนแม่บทฯ (จ.1) ที่เกี่ยวข้อง

รหัสเป้าหมาย
ระดับประเด็น

XX 00 XX

รหัสประเด็น
แผนแม่บทฯ

เป้าหมายระดับ
ประเด็นแผนแม่บทฯ

ค่าเป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ ที่ต้องบรรลุ
ใน พ.ศ. 2565



สาระสำคัญของ
แผนแม่บทฯ

- วัตถุประสงค์
- เป้าหมายระดับประเด็น

สีแสดงสถานะการบรรลุ
ค่าเป้าหมาย

หน่วยงานเจ้าภาพ
ขับเคลื่อนเป้าหมาย
ระดับประเด็นแผน
แม่บทฯ (จ.2) ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับประเด็น
ที่กำหนด ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการประเมินสถานะเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2565

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

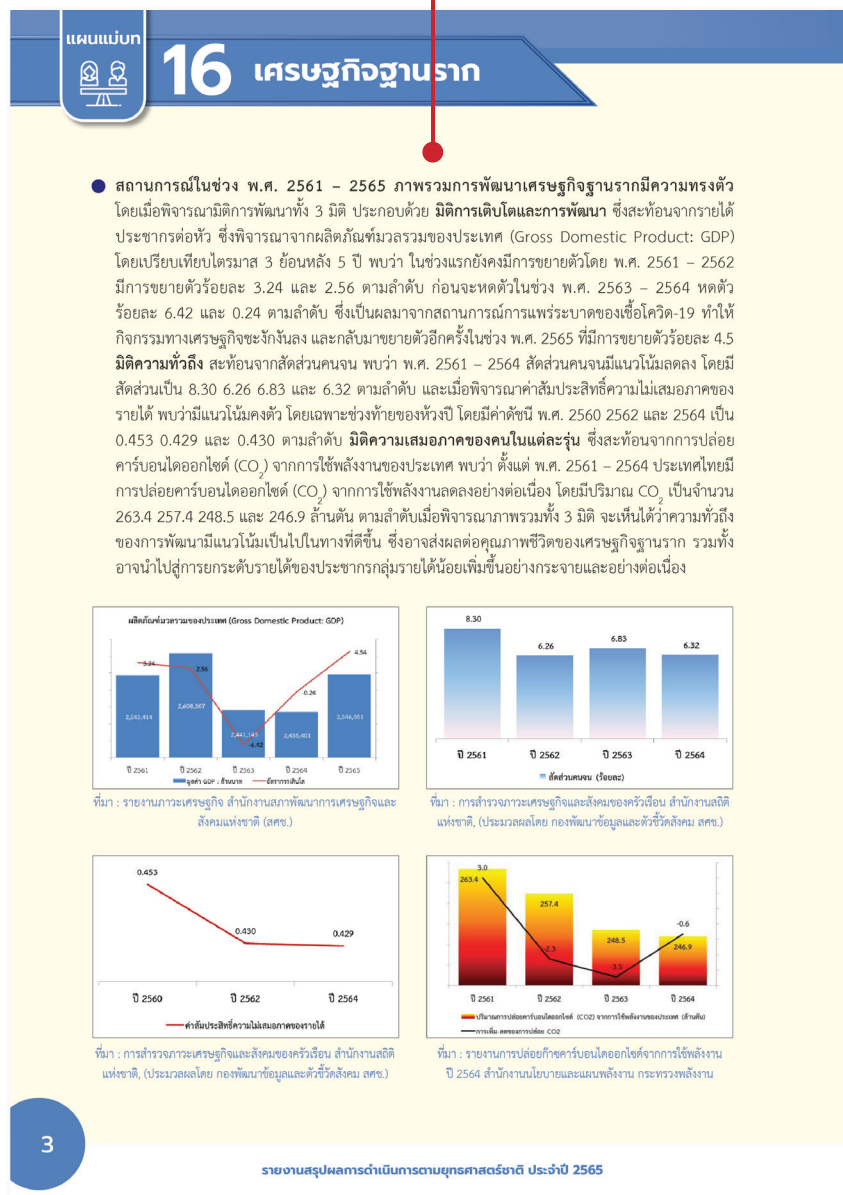
สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

ข้อมูลสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในหัวแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2565



ข้อมูลสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น
ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อเปรียบเทียบกับ
กับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570

ชี้แสดงสถานะการบรรลุค่า
เป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับ
กับค่าเป้าหมายที่กำหนด
ใน พ.ศ. 2570

ประเด็นท้าทายใน
การบรรลุเป้าหมาย
ระดับประเด็น

เศรษฐกิจฐานราก 16

แผนแม่บท



- สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายระดับประเด็น โดยได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากขึ้น จากเดิม ดัชนีการพัฒนาย่างทั่วถึง (Inclusive Development Index) เป็น ดัชนียากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า (MPI) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีค่าเป้าหมายลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี โดยค่าคะแนนดัชนี MPI ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด) อยู่ที่ 0.0873 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 6.43 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.0821 ส่งผลให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ยังคงอยู่ในระดับวิกฤติ

ทั้งนี้ การดำเนินการที่ผ่านมาประชากรในกลุ่มรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 (Bottom 40) ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นผู้ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียทางเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งขาดทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็น ทำให้มีข้อจำกัดในการยกระดับรายได้ให้เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) จะใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย หากแต่เป้าหมายย่อยของแผนแม่บท (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงยังมีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญ อาทิ การเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างเหมาะสม ให้การสนับสนุนการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมช่องทางตลาดเพื่อการจำหน่ายและกระจายสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง รวมถึงสนับสนุนกลไกที่เอื้อให้เกิดการสร้างรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้นเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อให้กลุ่มเศรษฐกิจฐานรากสามารถบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระหนี้สินของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ยกระดับความเชื่อมโยงและพัฒนาระบบข้อมูลหนี้สินรายบุคคลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การสร้างกลไกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถพึ่งพาตนเองและพัฒนาต่อยอดได้อย่างยั่งยืนต่อไป

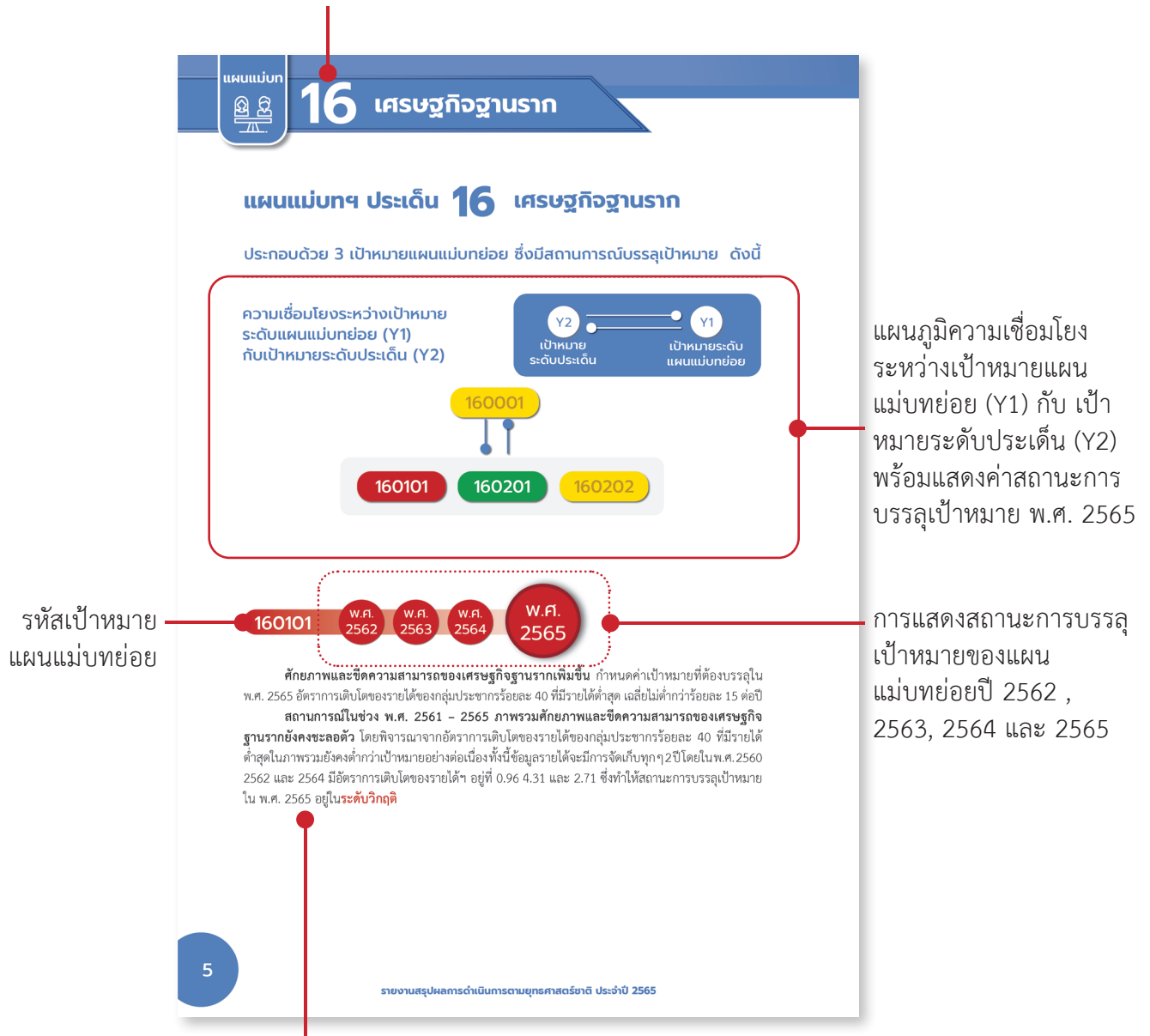


รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565

4

แผนภูมิการสรุปสถานะการดำเนินงานของเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

รหัสและชื่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ



ข้อมูลสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่กำหนด ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) ในการประเมินสถานะเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

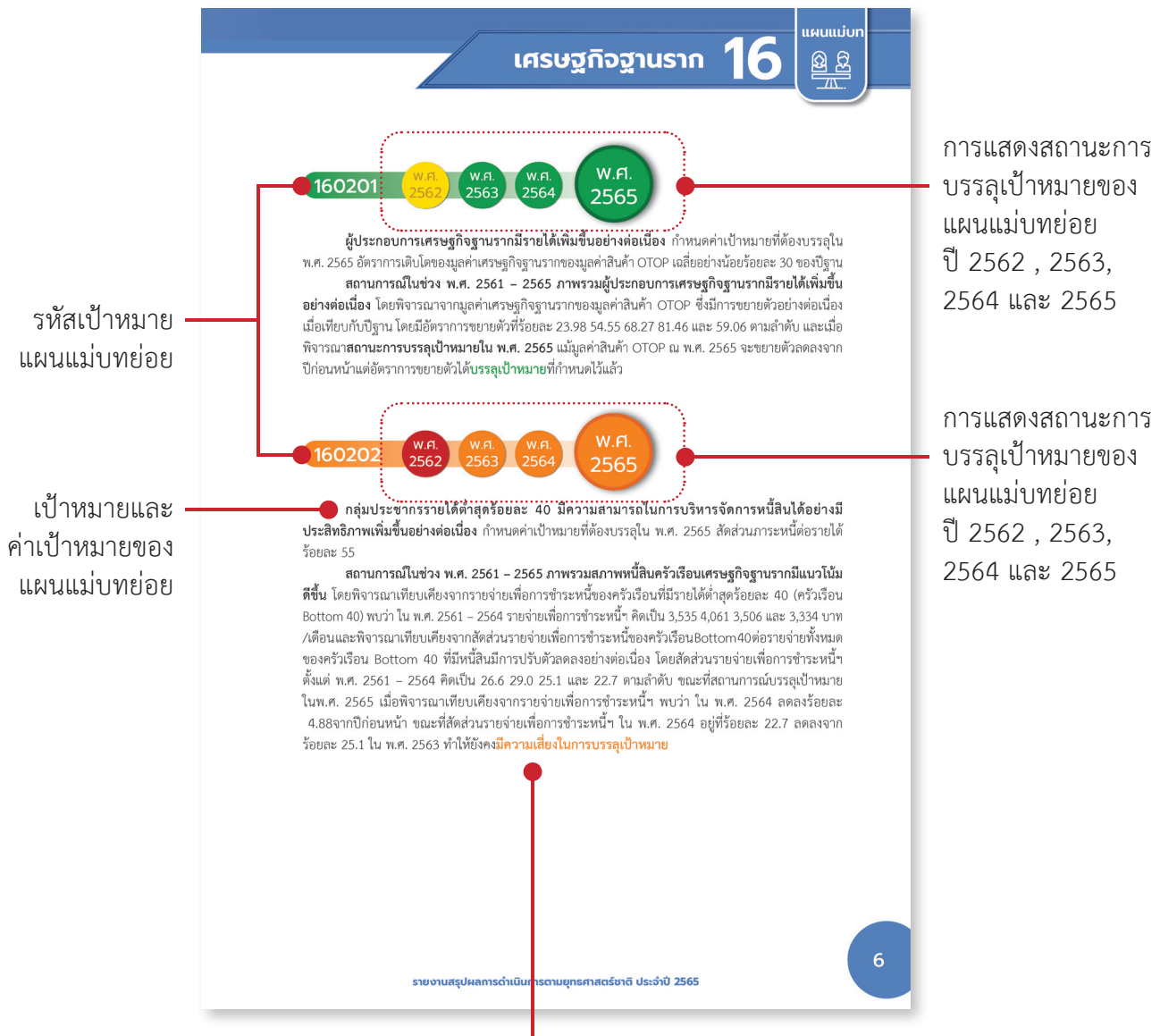
ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%



ข้อมูลสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่กำหนด ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) ในการประเมินสถานะเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565

ส่วนที่ 2 การสรุปผลในระดับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย

รหัสเป้าหมาย ระดับประเด็น

รหัสประเด็น แผนแม่บทฯ

รหัสเป้าหมาย ประเด็น

XX 00 XX

ชี้แจงสถานะการบรรลุ ค่าเป้าหมายในปี 2564

แผนแม่บท 16 เศรษฐกิจฐานราก 160101

ชื่อแผนแม่บทย่อย

เป้าหมายระดับ แผนแม่บทย่อย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ข้อมูลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ที่กำหนด ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการประเมินสถานะเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในปี 2565

หน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับของแผนย่อย (จ.3) ที่เกี่ยวข้อง

การแสดงผลสถานะการบรรลุ เป้าหมายของแผนแม่บทย่อยปี 2562 , 2563 และ 2564

การแสดงผลสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

พิจารณาจากอัตราการเติบโตของรายได้ ของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) ซึ่งระหว่าง พ.ศ. 2561 - 2565 อัตรา การเติบโตของรายได้ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2562 รายได้ขยายตัว ร้อยละ 4.31 จาก 0.96 ในพ.ศ. 2560 จากปี พ.ศ. 2564 การขยายตัวลดลงถึงร้อยละ 2.71 ซึ่งยังคงต่ำกว่า

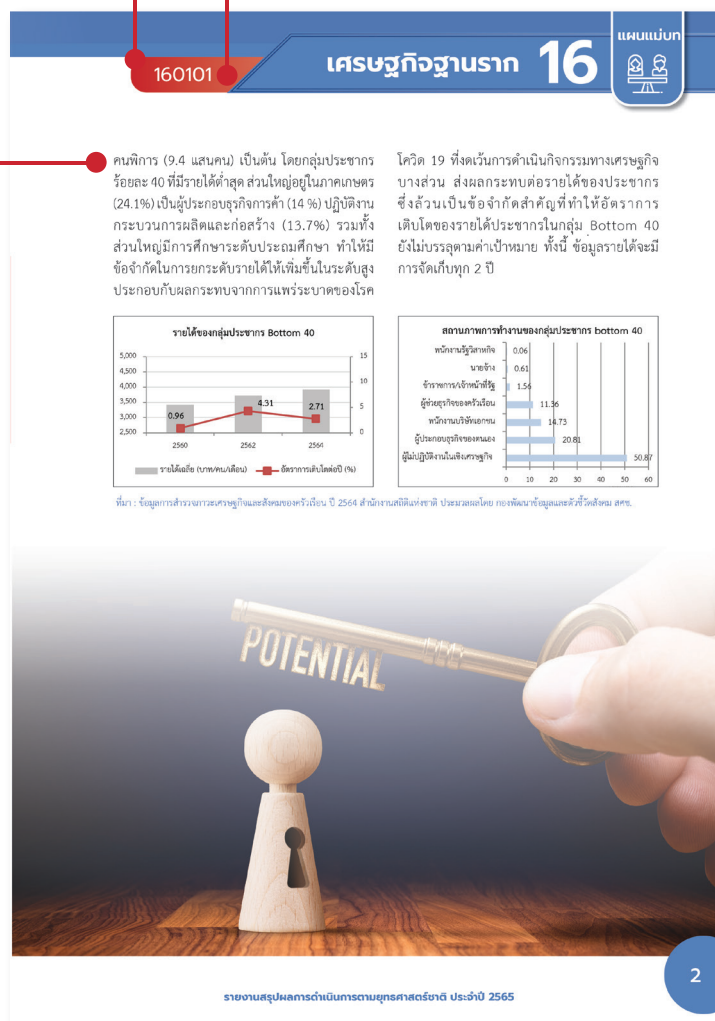
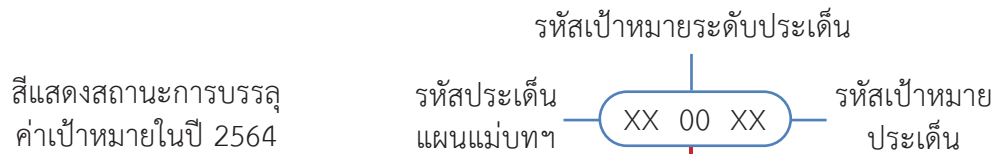
ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติ (ไม่บรรลุเป้าหมาย) ส่วนหนึ่ง เป็นผลจากโครงสร้างประชากรในกลุ่ม Bottom 40 ที่ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.87) เป็นผู้ไม่มี ส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ (Economically Inactive) ได้แก่ผู้สูงอายุ/เด็กเล็ก (9 ล้านคน) แม่บ้าน (1.8 ล้านคน) และเด็กนักเรียน (1.7 ล้านคน) คนป่วย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากอัตราการเติบโตของรายได้ ของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) ซึ่งระหว่าง พ.ศ. 2561 - 2565 อัตรา การเติบโตของรายได้ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2562 รายได้ขยายตัว ร้อยละ 4.31 จาก 0.96 ในพ.ศ. 2560 จากปี พ.ศ. 2564 การขยายตัวลดลงถึงร้อยละ 2.71 ซึ่งยังคงต่ำกว่า

ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติ (ไม่บรรลุเป้าหมาย) ส่วนหนึ่ง เป็นผลจากโครงสร้างประชากรในกลุ่ม Bottom 40 ที่ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.87) เป็นผู้ไม่มี ส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ (Economically Inactive) ได้แก่ผู้สูงอายุ/เด็กเล็ก (9 ล้านคน) แม่บ้าน (1.8 ล้านคน) และเด็กนักเรียน (1.7 ล้านคน) คนป่วย

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565



ข้อมูลสถานการณ์บรรจุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย
ที่กำหนด ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการประเมินสถานะเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ในปี 2565

สี่แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

តើតើ

ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สี่เหลี่ยม

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

ສີເພີຍາ

บรรลุปเป้าหมาย
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

รหัสเป้าหมายระดับประเด็น

รหัสประเด็น
แผนแม่บทฯ

XX 00 XX

รหัสเป้าหมาย
ประเด็น

สีแสดงสถานะการบรรลุ
ค่าเป้าหมายในปี 2564

การดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน
การบรรลุเป้าหมายแผน
แม่บทย่อยที่กำหนด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผล
ต่อการบรรลุเป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย



การดำเนินงานที่ผ่านมา

แม้ว่าการเพิ่มขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก มีข้อจำกัดด้านการเพิ่มอัตราการผลิตของรายได้ประชากรในกลุ่ม Bottom 40 อย่างไรก็ตาม หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการโครงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากอย่างต่อเนื่อง ผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยเฉพาะด้านการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า สอดคล้องกับปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการดำเนินงาน การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะ อาทิ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ อาทิ โครงการการเสริมสร้างทักษะการนำสินค้าเกษตรและทรัพยากรชุมชนสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพื่อเพิ่มรายได้

และลดต้นทุนการผลิตสำหรับการเกษตรกรรม สะอาด ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิเคราะห์ทดสอบวัสดุนวัตกรรมใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างไทย ตลอดจนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านส่งเสริมการตลาด อาทิ โครงการการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์สู่ตลาดออนไลน์โครงการพัฒนาระบบตลาดกลุ่มจังหวัด รวมถึงโครงการอื่น ๆ อาทิ โครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพผู้ว่างงานและกลุ่มเปราะบาง ความหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น (KPRUMS OTOP) โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ ซึ่งหากขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงรุกที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง อาจช่วยสนับสนุนให้รายได้ของประชากรกลุ่ม Bottom 40 บรรลุเป้าหมายได้ในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ

การยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจฐานราก มีความท้าทายในด้านการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/สหกิจชุมชน/กิจการเพื่อสังคม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ประชากรกลุ่ม Bottom 40 มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ อาทิ ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะการบริหารจัดการ ทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

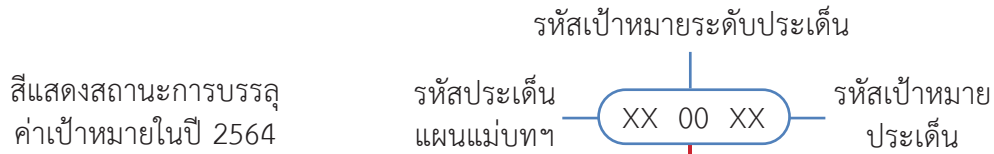
ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%



ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน
เพื่อการบรรลุเป้าหมายแผน
แม่บทย่อยตามที่กำหนดไว้

สีแดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

รหัสเป้าหมายระดับประเด็น

รหัสประเด็น
แผนแม่บทฯ

XX 00 XX

รหัสเป้าหมาย
ประเด็น

สีแสดงสถานะการบรรลุ
ค่าเป้าหมายในปี 2564

16 เศรษฐกิจฐานราก

160101

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อยศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้นได้ปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด ไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี เป็น ผลผลิตของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งจากข้อมูลล่าสุดใน พ.ศ. 2564 พบว่า ผลผลิตของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ร้อยละ 15.39 และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลผลิตของวิสาหกิจรายย่อย (Micro SMEs) ลดลงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2563 ซึ่งยังห่างจากค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายโดยเปรียบเทียบอยู่ในระดับวิกฤติ อย่างไรก็ตาม พ.ศ. 2566 ภาครัฐมีแผนดำเนินโครงการที่มุ่งส่งเสริม SMEs อาทิ โครงการส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถ SME

กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ควรวางแผนยุทธศาสตร์ SMEs เศรษฐกิจดี สุขุมชน รวมถึงการปรับปรุงสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม 1 จังหวัด 1 ชุมชน (One Province One Agro-Industrial Community : OPOAI-C) โครงการยกระดับและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มเกษตรกรผลิตและแปรรูปด้านการเกษตรแบบครบวงจร ภายใต้การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่สามารถสนับสนุนให้ผลผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยมีโอกาสปรับตัวเพิ่มขึ้นได้

17.08 18.39 15.42 15.39
ปี 2561 ปี 2562 ปี 2563 ปี 2564
-16.1

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2565

5

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565

ข้อมูลสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง

ระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่า 50% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม

ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51 - 75% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76 - 99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว

บรรลุเป้าหมาย : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%